

Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. de Leden van de vaste commissie Justitie en Veiligheid

Per e-mail verzonden
(Afschrift naar de minister voor Rechtsbescherming, de heer F.M. Weerwind)

Betreft: Input t.b.v. het commissiedebat justitiële jeugd d.d. 17 maart 2022

Geachte leden van de Kamer,

Op 17 maart 2022 is het commissiedebat justitiële jeugd. Graag wil ik ten behoeve van dit debat de volgende punten aan u meegeven, waarop u de minister zou kunnen bevragen:

- De bevindingen en aanbevelingen van het VN-Kinderrechtencomité.
- Kinderen in de politiecel.
- Trends in de ombudssignalen van de Kinderombudsman.

In deze brief licht ik de punten toe.

Bevindingen en aanbevelingen van het VN-Kinderrechtencomité

Op 1 en 2 februari jl. heeft Nederland mondeling en schriftelijk verantwoording afgelegd aan het VN-Kinderrechtencomité. Op 11 februari 2022 publiceerde het VN-Kinderrechtencomité haar oordeel; de concluding observations¹. De bevindingen en aanbevelingen zijn belangrijke handreikingen om de naleving van kinderrechten in Nederland verder te verbeteren. Een aantal gaan over justitiële jeugd. Ik hecht er dan ook waarde aan u via deze brief op deze specifieke concluding observations te wijzen. Wellicht kunt u tijdens het debat de minister vragen de aanbevelingen zo spoedig mogelijk op te volgen.

Voorbehouden op IVRK

Het VN-Kinderrechtencomité vraagt Nederland om de voorbehouden bij de artikelen 37c en 40 IVRK in te trekken². Het voorbehoud op artikel 37c houdt in dat Nederland het volwassenenstrafrecht wil kunnen toepassen op jongeren van 16 en 17 jaar en niet wil garanderen dat minderjarige en volwassen gedetineerden altijd gescheiden van elkaar worden geplaatst. Het voorbehoud op artikel 40 IVRK ziet erop dat Nederland lichte delicten van kinderen wil kunnen afdoen zonder raadsman. Ook wil Nederland lichte delicten van kinderen kunnen afdoen zonder de mogelijkheid tot hoger beroep.

¹ [CRC/C/NLD/CO/5-6](#)

² Het comité vraagt ook het voorbehoud op artikel 26 IVRK in te trekken, maar gezien de strekking van dit kinderecht en de focus van het commissiedebat, ga ik in deze brief hierop niet in.

datum

14 maart 2022

ons nummer

1663746

uw brief

-

uw kenmerk

-

contactpersoon

-

doorkiesnummer

-

postadres

Postbus 93122

2509 AC Den Haag

.....

bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 151

2594 AG Den Haag

.....

telefoon + fax

T (070) 356 35 63

F (070) 360 7572

.....

www

info@dekinderombudsman.nl

www.dekinderombudsman.nl

.....

de Kinderombudsman

is onderdeel van Bureau

Nationale ombudsman

.....

Gebruik voorlopige hechtenis

Het VN-Kinderrechtencomité is bezorgd over het veelvuldig gebruik van voorlopige hechtenis in Nederland en spoort Nederland aan het gebruik van voorlopige hechtenis van kinderen te voorkomen en te beperken. Kinderen die aangehouden en van hun vrijheid beroofd zijn, dienen volgens het VN-Kinderrechtencomité onmiddellijk te worden voorgeleid aan een bevoegde autoriteit om de rechtmatigheid van de vrijheidsbeneming of de voortzetting ervan te onderzoeken. Aanbevolen wordt het gebruik van voorlopige hechtenis te monitoren, om er zeker van te zijn dat het als laatste middel ('last resort') wordt ingezet. Ook beveelt het VN-Kinderrechtencomité aan dat in alle delen van het Koninkrijk, in gevallen waarin detentie onvermijdelijk is, kinderen niet samen met volwassenen worden vastgehouden en dat de detentievoorwaarden voldoen aan internationale normen.

datum

14 maart 2022

ons nummer

1663746

Kinderen in instellingen

Het VN-Kinderrechtencomité gaat ook in op het plaatsen van kinderen in een instelling. Het Kinderrechtencomité wil een einde aan isolatie, aan andere vrijheidsbeperkende maatregelen en dwang van kinderen in de geestelijke gezondheidszorg en in de instellingen voor gezinsvervangende (alternatieve) zorg. Het VN-Kinderrechtencomité spreekt uit, mede naar aanleiding van de toeslagenaffaire, dat het verboden moet zijn om kinderen te scheiden van hun gezinnen op basis van de economische situatie van het gezin, ongeacht of de ouders in daklozenopvang verblijven. Het hoge aantal crisisplaatsingen vindt het VN-Kinderrechtencomité zorgelijk. Het veelvuldig doorplaatsen (verhuizen) van kinderen in alternatieve zorg moet voorkomen worden. Ook op de Caribische eilanden moeten er veilige alternatieve vormen van zorg komen voor kinderen en jongeren die niet thuis kunnen opgroeien.

Kinderen in de politiecel

De Kinderombudsman heeft naar aanleiding van individuele klachten al een aantal rapporten uitgebracht over minderjarigen in de politiecel³. De RSJ heeft over deze thematiek een advies geschreven, *Minderjarigen in een politiecel. Een advies over duur, verblijf en alternatieve locaties*. Een heel aantal van mijn aanbevelingen aan de hand van individuele klachten zijn hierin overgenomen. Ik ondersteun dan ook de belangrijke adviezen die de RSJ geeft.

Ik zie tevens dat veel aanbevelingen van de RSJ – en daarmee ook de aanbevelingen die gedaan zijn in de rapporten van de Kinderombudsman – inmiddels opvolging hebben gekregen of gaan krijgen.⁴ Een overzicht hiervan is te vinden in de bijlage bij de beantwoording van de schriftelijke vragen over justitiële jeugd en jeugdbescherming d.d. 8 september 2021. Het is mij niet

³ Kinderombudsman 2021: [Een onderzoek naar het toepassen van politiegeweld tegen ingesloten minderjarigen](#),

Kinderombudsman 2022: [Afkoelel in de isoleercel](#), Kinderombudsman 2019: [Hoeveel nachtjes nog?](#)

⁴ Mogelijk ga ik hier later in het jaar nog verder op in.

duidelijk of de intenties die geuit zijn al hebben geleid tot veranderde werk- en handelwijzen.

Twee aanbevelingen licht ik er hier nog uit. Wat (nog) geen opvolging heeft gekregen, is de aanbeveling minderjarige verdachten maximaal 24 uur vast te houden en vervolgens een rechtercommissaris te laten toetsen of deze langer vastgehouden moet worden of vrijgelaten kan worden. Mede gezien de bevindingen en aanbevelingen van het VN-Kinderrechtencomité die ik eerder in deze brief noemde, is de praktijk minderjarigen langer dan 24 uur vast te houden zonder rechtelijke toets in mijn visie niet langer houdbaar.⁵

datum

14 maart 2022

ons nummer

1663746

Verder zie ik dat in nieuwbouw en grootschalige nieuwbouw aandacht wordt besteed aan het inrichten van kindvriendelijke cellen. Tegelijkertijd, daar waar het gaat om bestaande bouw wordt hier niet aan gewerkt. Ook de aanbeveling de kindvriendelijke cellen te scheiden van andere cellen krijgt vanwege logistieke en personeeltechnische redenen geen opvolging. Ik vind dit teleurstellend, aangezien er hiermee niet gekozen wordt voor wat het beste is voor minderjarigen.

Wellicht kunt u de minister op bovenstaande punten bevragen in uw bijdrage.

Meldingen bij de Kinderombudsman

Bij de Kinderombudsman komen regelmatig meldingen binnen over minderjarigen die te maken krijgen met politie en justitie en civielrechtelijke gedwongen zorg. Het gaat om kwetsbare kinderen en jongeren in een kwetsbare leefsituatie. Ze krijgen te maken met ingrijpende besluiten die veel impact hebben op hun leven. Ik zie dat wat het beste is voor hun ontwikkeling vaak niet op een goede manier wordt onderzocht en meegewogen bij deze besluiten. De meldingen onderstrepen de urgentie om voor deze groepen kinderen aandacht te hebben en te houden.

Enkele voorbeelden: zo hoorden wij over een jongen die vanwege personele problemen maar twee keer per dag tien minuten mocht luchten in plaats van een uur. Verder hoorden we over het gebruik van buitensporig geweld bij de aanhouding. Over het niet bieden van de benodigde medische zorg. Een jongen kon geen examen doen omdat hij in verzekering zat. We spraken een jongere die getraumatiseerd raakte door het handelen van de politie. En een kwetsbare jongen van 13 jaar met een laag IQ die voor een licht feit een nacht in de politiecel moest blijven en niet snapte wat er gebeurde.

⁵ Zie hiervoor ook [General Comment nr. 24](#) over Children's rights in juvenile justice, CRC/C/GC/24 paragraaf 102.

Ook krijgen we signalen over kinderen en jongeren die civielrechtelijk worden overgeplaatst, zonder dat hier een goede belangenafweging aan vooraf is gegaan.⁶ En over overplaatsingen die plotseling zijn en enkel vanwege de leeftijd van het kind. Dat de plek waar het kind naartoe geplaatst wordt niet passend is. En dat uithuisgeplaatste jongeren nog steeds knelpunten ervaren in de overgang naar volwassenheid. We horen dat de kinderen en jongeren zich niet gehoord voelen en vinden dat zij niet serieus worden genomen.

datum

14 maart 2022

ons nummer

1663746

Wellicht kunt u de minister op bovenstaande punten bevragen in uw bijdrage.

Tot slot

Indien u naar aanleiding van deze brief nog vragen hebt, kunt u contact opnemen met de Kinderombudsman.

Met vriendelijke groet,

Margrite Kalverboer
de Kinderombudsvrouw

⁶ Meer hierover in de [gespreksnotitie](#) ten behoeve van het rondetafelgesprek op 27 oktober 2021 over Jeugdbescherming.